

Quick scan ecologie

Moleneind 6A te Kortenhoef

8 februari 2022

Samenvatting

Voor Moleneind nr. 6A te Zaandam worden werkzaamheden voorbereid.

De aanwezigheid van huismussen en vleermuizen kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Bij werkzaamheden waarbij eventuele verblijfplaatsen of nestplekken worden verwijderd of verstoord wordt een aanvullend onderzoek geadviseerd. Bij aanwezigheid van een beschermde soort is een ontheffing noodzakelijk.

Er wordt geadviseerd te werken buiten de broedperiode.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

8 - Analyse

10- Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Jachthaven Kortenhoef B.V.
Projectnummer	21.449
Datum	8 februari 2022
Auteur	N.M. Andriessen
Gecontroleerd	P.J..H. van der Linden
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor de planlocatie Moleneind nr. 6A te Zaandam worden werkzaamheden voorbereid. De werkzaamheden betreffen het verplaatsen van een gebouw.

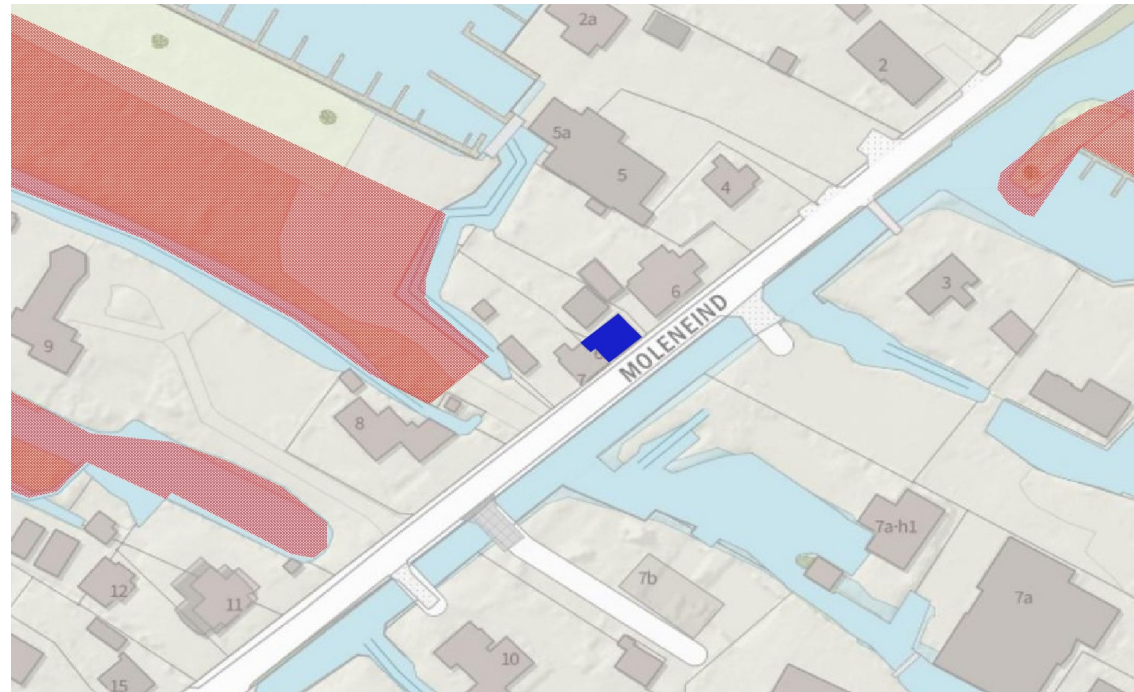
Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 11 januari 2022 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

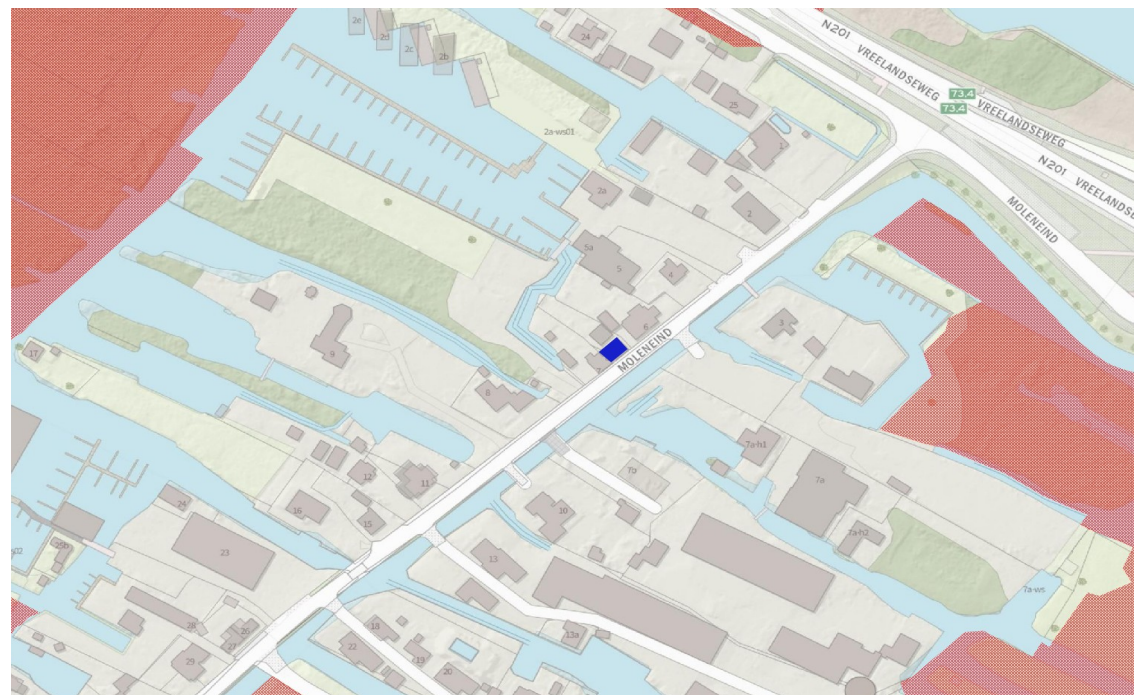

Ligging van de locatie

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden (rood) ten opzichte van de planlocatie

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland (rood) en het weidevogelleefgebied (raster) ten opzichte van de planlocatie

De planlocatie betreft een woning met een losse schuur en een tuin aan Moleneind nr. 6A. De woning bevindt zich in lintbebouwing ten zuidwesten van de kern Kortenhoef in de gemeente Wijdmeren in de provincie Noord-Holland. Aan de noordzijde van het perceel bevindt zich de Jachthaven Kortenhoef en vrijstaande woningen. Aan de zuidzijde ligt een smalle watergang met aan de overzijde vrijstaande woningen, een jachtwerf en een kleine haven. Aan de westzijde eerst een aantal woningen met daarna de Jachthaven Kortenhoef II. Ten oosten van de planlocatie staan woningen, een restaurant en de N201 Vreelandseweg. De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op korte afstand van de planlocatie. Op 20 m ligt het gebied 'Oostelijke Vechtplassen'. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt ook op 110 m afstand.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats, planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Weidevogelleefgebied

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Noord-Holland beschermd. Binnen de gebieden gelden strikte regels, de weidevogels mogen niet verstoord worden. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking. De weidevogelleefgebieden liggen op grote afstand van de planlocatie.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 11 januari 2022 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 11 januari 2022 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof helder, droog weer met een temperatuur van 1 °C en windkracht 1 Bft.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn een paar waarnemingen bekend van de huismus (*Passer domesticus*), waarvan de dichtstbijzijnde ter hoogte van Moleneind nr. 48. Bij Moleneind nr. 89 is één van de paar meldingen van de gierzwaluw (*Apus apus*) gedaan. Verder zijn er meldingen gedaan van de buizerd (*Buteo buteo*), onder andere bij Moleneind nr. 78. Er zijn geen waarnemingen van overige strikt beschermde soorten bekend in de omgeving van de planlocatie.

Vegetatie en planten

Aan de straatkant is geen vegetatie aanwezig. In de achtertuin is gazon gras aanwezig met verschillende algemene tuinplanten, struiken en naaldbomen. Daarnaast is op de hekwerken richting beide burens klimop (*Hedera helix*) aanwezig, net als op de schuur. Aan het einde van de tuin staat een grote ruwe berk (*Betula pendula*). Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Het woonhuis heeft een schuin dak belegd met dakpannen. Verschillende dakpannen zijn omhoog gaan staan, onder andere bij het dakraam, waardoor openingen zijn ontstaan die geschikt zijn voor vleermuizen om zich te vestigen in de woning. De gevels zijn gebouwd met bakstenen en aan de buitenzijde van een stuc laag voorzien en vertonen geen zichtbare openingen. Op het dak aan de achterzijde van de woning is een houten dakkapel geplaatst, deze heeft geen zichtbare openingen. Rondom de alumini-

um dakgoten zijn geen zichtbare openingen waargenomen. De houten kozijnen vertonen geen zichtbare openingen.

In de muur van de aanbouw van de burens, zitten open stootvoegen, welke qua grote geschikt zijn voor vleermuizen om zich te vestigen.

De betonnen schuur met daarop houten planken bevestigd is door het ontbreken van een spouw en door de golfplaten ongeschikt voor vleermuizen om zich te vestigen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie ligt aan de rand van de bebouwing van Kortenhoef. De kans op een jachtgebied in de omgeving is aanwezig bijvoorbeeld boven de watergangen. Deze jachtgebieden ondervinden geen hinder van de werkzaamheden mits er overdag of buiten het actieve seizoen gewerkt wordt.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel (*Eurinaeus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is niet te verwachten. Dit door het ontbreken van geschikt habitat op en in de directe omgeving van de locaties.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. De openingen in het pannendak en onder de onderste rij dakpannen geven huismussen de mogelijkheid om te nestelen in de woning. Er zijn geen geschikte openingen waargenomen van de gierzwaluw om in te vliegen. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn huismussen waargenomen binnen de planlocatie. Er zijn geen sporen van gierzwaluwen waargenomen. Er zijn geen nesten van roofvogels of uilen waargenomen binnen en in de directe omgeving van de planlocatie.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. De bomen en struiken in de tuin kunnen dienen als nestplek. Dit geldt ook voor de klimop die op de hekwerken rondom de zijkanten van de tuin en op de schuur aanwezig zijn. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Herpetofauna en vissen

Aan het einde van het perceel is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een watergang. De kades van deze watergangen zijn te hoog voor watergebonden organismen om op het perceel te komen. De aanwezigheid van overwinterende watergebonden organismen binnen de planlocatie kan worden uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 11 januari 2022 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en huismussen niet is uit te sluiten.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels op en in de directe omgeving van de planlocatie. Dit is mogelijk in de aanwezige bomen, struiken en de klimop. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten. Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels op en in de directe omgeving van de

planlocatie. Dit is mogelijk in de aanwezige bomen, struiken en klimop. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn weerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q. houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristalliseren, maar het lijkt er op dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpel vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullend onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 20 m van de planlocaties. De werkzaamheden betreffen het verplaatsen van een gebouw. De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Echter voor de bouwactiviteiten is geen berekening nodig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden wordt geadviseerd gezien de aard van de werkzaamheden. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op 20 m van de planlocatie. Gelet op de aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H05 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie Moleneind 6A worden plannen voorbereid voor het verplaatsen van een gebouw.

Voorliggen rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 11 januari 2022 beoordeeld of er beschermde plant- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade kunnen ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en huismussen in de woning op voorhand niet is uit te sluiten. Als de aanwezige openingen en kieren niet vrij of behouden blijven wordt een aanvullend onderzoek naar deze soorten geadviseerd.

Komt uit het aanvullend onderzoek naar voren dat er nestplekken van de huismus en/of verblijfplaatsen van de vleermuis aanwezig zijn, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de begroeiing binnen de planlocatie. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie wordt niet geadviseerd omdat voor werkzaamheden geen berekening nodig is en het gebruik niet veranderd. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Hoogeboom, H.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbergh (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- provincienoordholland.nl
- Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijs (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- waarneming.nl